

13. Odpoveď podpredsedu vlády a ministra hospodárstva Slovenskej republiky R. Sulíka na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Svrčka podanú 15. decembra 2021 vo veci stability a predvídateľnosti cien energií

RICHARD SULÍK
PODPREDEDA VLÁDY

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 18 -01- 2022		
Číslo spisu. PRED- 336-1 /2021		
Listy: //	Prílohy: //	
RZ	ZH	LU

Bratislava 10. januára 2022
Číslo:11138/2022-4130-00831

Vážený pán poslanec,

v zmysle § 130 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov Vám zasielam odpovede na otázky obsiahnuté vo Vašich dvoch interpeláciách, týkajúcich sa návrhov opatrení na zníženie dopadov rastu cien energií, ktoré vplývajú na rast stavebných materiálov, tovarov a služieb, resp. dopadov na strojársku výrobu.

Na úvod by som rád poznamenal, že Ministerstvo hospodárstva SR (ďalej len „ministerstvo“) sa dlhodobo zaoberá vývojom cien elektriny pre výrobnú ako aj nevýrobnú sféru, avšak nereguluje ceny energií. Ceny elektriny, plynu, tepla a vody reguluje nezávislý orgán - Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“) v súlade s jeho kompetenciami, vyplývajúcimi z platnej legislatívy, ktorá vychádza z legislatívy Európskej únie (ďalej len „EÚ“). Ministerstvo nie je nadriadeným orgánom ÚRSO a ani nemá právomoc vstupovať do cenotvorby tohto regulátora.

K Vaším otázkam mi dovoľte uviesť nasledovné.

K otázke č. 1: „Pripravuje sa na úrovni štátnej politiky nejaké riešenie, ktoré by zabezpečilo, aby boli ceny energií stabilnejšie a najmä predvídateľné?“

Ministerstvo vytvára základné legislatívne a právne rámce pre správanie sa a činnosť jednotlivých účastníkov trhu s energiami. Za účelom vyššej ochrany spotrebiteľov ministerstvo vypracovalo návrhy zákonov, ktorými boli vytvorené podmienky, aby mal regulačný úrad dostatočné nástroje na preverenie nákladovej štruktúry regulovaných subjektov s cieľom nastavenia spravodlivej regulácie a zníženia sieťových poplatkov. V právnom poriadku SR je základným legislatívnym rámcom pre vykonávanie štátnej regulácie v sieťových odvetviach zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „zákon o regulácii“), v zmysle ktorého je štátna regulácia v sieťových odvetviach vykonávaná Regulačnou radou a ÚRSO.

Základný rámec regulácie v sieťových odvetviach vymedzuje regulačná politika, ktorú vypracúva Regulačná rada s cieľom určiť základné rámce, pravidlá a ciele pre vykonávanie regulácie v príslušnom regulačnom období.

V aktuálne pripravovanej regulačnej politike pre nasledujúce 6. regulačné obdobie na roky 2023 - 2027 národný regulátor prezentoval ambíciu, naďalej vytvárať transparentné a predvídateľné regulačné prostredie, ktoré je motivujúce pre investície. Zároveň bude klásť dôraz na podporu hospodárskej súťaže, ochranu spotrebiteľa a podporu inovácií v sieťových odvetviach. Súčasne regulátor vytvorí podmienky pre efektívnu realizáciu politík EÚ, ktoré vyplývajú primárne z legislatívneho balíka Čistá energia pre všetkých Európanov, ale i z pripravovaných balíkov „Fit for 55“ a „Gas Package“.

V zmysle ustanovení zákona o regulácii je regulačná politika počas trvania regulačného obdobia záväzná pre všetkých účastníkov trhu v sieťových odvetviach. Uvedené vytvára pre regulované subjekty stabilitu a predvídateľnosť pravidiel, ako aj možnosť pripravovať a realizovať strednodobé strategické rozhodnutia.

K otázke č. 2: „Aké opatrenia, resp. kroky plánuje realizovať Ministerstvo hospodárstva SR, resp. vláda Slovenskej republiky za účelom zmiernenia vyhrotenej situácie na energetickom trhu, ktoré majú nedozerané následky pre strojársku výrobu na Slovensku?“

Ministerstvo citlivo vníma aktuálnu vážnu situáciu na veľkoobchodných trhoch v súvislosti s prudkým rastom trhových cien elektriny a plynu na energetických burzách. Vláda SR, resp. ministerstvo nijako nemôžu ovplyvniť vývoj cien energií (komodity) na veľkoobchodnom trhu. Súčasné zvýšenie cien elektriny je spôsobené najmä celosvetovým dopytom po plyne, ktorý prudko stúpa zároveň s oživením hospodárstva. Rastúci dopyt nedokázalo pokryť zvýšenie ponuky a účinky nie je cítiť len v EÚ, ale aj v iných regiónoch sveta. Ceny zemného plynu sú základným určujúcim faktorom cien elektriny vo väčšine krajín EÚ. Táto dynamika z veľkej časti stojí za súčasným nárastom cien elektrickej energie. Ceny elektrickej energie sa okrem toho zvýšili aj v dôsledku sezónnych poveternostných podmienok, čo viedlo k nižšej výrobe energie z obnoviteľných zdrojov v Európe.

Európska komisia (ďalej len „EK“) v októbri 2021 zverejnila oznámenie s názvom „Riešenie zvýšenia cien energií - súbor nástrojov pre akciu a podporu“, v ktorom analyzuje príčiny rapidného zvýšenia cien energií v roku 2021. Zároveň očakáva, že nárast cien je dočasný a ceny plynu klesnú na konci vykurovacej sezóny v apríli 2022. V medzioddobí by však ceny mali ostať nad dlhodobým priemerom. EK prezentovaný súbor nástrojov na zníženie cien energií ministerstvo zohľadnilo vo svojich riešeniach.

Pre zníženie dopadov na odberateľov pripravilo ministerstvo viacero opatrení. V roku 2021 bola schválená novela zákona o obnoviteľných zdrojoch energie (OZE) a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby. Predmetnou novelou sa zaviedla tzv. prolongácia podpory pre vybrané typy OZE o 5 rokov, ktorou sa znížili sa náklady tarify za prevádzkovanie systému (ďalej len „tarifa TPS“). Ministerstvo taktiež navrhlo, využiť financie získané v Environmentálnom fonde za predaj emisných povoleniek na zníženie vplyvu vysokých cien energií pre priemysel. Opatrenie je viazané na dohodu medzi Ministerstvom financií SR a Ministerstvom životného prostredia SR.

ÚRSO, ako orgán zodpovedný za určenie cien regulovaných zložiek energií, realizoval úpravu tarify TPS, ktorá môže byť diferencovaná na viaceré hodnoty, ktoré sa uplatňujú pre koncových odberateľov elektriny podľa množstva koncovej spotreby elektriny v odbornom mieste. Na zníženie tarify TPS spolupracovalo s ÚRSO aj ministerstvo, ktoré uvedenou legislatívnou úpravou prolongácie podpory OZE znížilo náklady systému o cca 70 mil. eur. Zároveň ministerstvo v súčinnosti s Ministerstvom financií SR rozhodlo o poskytnutí štátnej dotácie do systému TPS vo výške 40 mil. eur na rok 2022 na podporu zníženia tarify TPS pre priemyselných odberateľov elektriny.

Výrazné zníženie tarify za prevádzkovanie systému, ako aj pokles nákladov na distribúciu a prenos elektriny znížením regulovaných sieťových poplatkov, zmierni nárast cien za dodávku elektriny a uľahčí priemyslu, vrátane strojárskkej výroby, vysporiadať sa s nárastom trhových cien elektriny.

K otázke č. 3: „Plánuje Ministerstvo hospodárstva SR zaviesť dotácie a daňové úľavy s cieľom zraziť ceny energií pre spotrebiteľov?“

Ministerstvo pokračuje v príprave návrhov, resp. riešení na zmiernenie vysokých cien energií, napríklad pre verejný sektor zo strany štátu. Možnosti vo výhradnej kompetencii ministerstva však už boli vyčerpané. Pomoc spotrebiteľom zo strany štátu vo forme zníženia daní, napr. zníženie DPH, je plne v kompetencii Ministerstva financií SR. Realizovateľnosť ostatných opatrení (napr. rôzne formy dotácií) však závisia od finančných možností štátu, predovšetkým Ministerstva financií SR.

S pozdravom

Vážený pán
Miloš Svrček
poslanec
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava

Na vedomie:
Boris Kollár
predseda
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava